

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
економіки та публічного управління
протокол № 1 від “27” серпня 2020 р.
В.о. зав. кафедри _____ Капленко Г.В.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТА
І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ
ВИКОНАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІКРОЕКОНОМІКА

галузі знань: 07 “Управління та адміністрування”,
05 “Соціальні та поведінкові науки”,
28 “Публічне управління та адміністрування”

спеціальності:

072 “Фінанси, банківська справа та страхування”,
071 “Облік і оподаткування”,
051 “Економіка”,
281 “Публічне управління та адміністрування”

освітні програми: “Фінанси, митна та податкова справа”,

“Облік, аналіз та фінансові розслідування”,
“Інформаційні технології в бізнесі”,
«Публічне адміністрування та управління бізнесом»
«Управління персоналом в органах публічної влади та бізнес-структурах»

ЛЬВІВ 2020

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Частина навчального матеріалу виноситься на самостійне вивчення.

Мета самостійної роботи: активізувати засвоєння знань, розвинути вміння студентів самостійно мислити та успішно застосовувати теоретичні знання на практиці.

Самостійна робота студентів полягає у вивченні з допомогою навчально-методичної літератури окремих питань тієї чи іншої теми, виконання з цих тем навчальних завдань в позааудиторний час.

Перший вид СРС реалізується у формі обов'язкових аудиторних занять та індивідуальних консультацій. У цьому випадку діяльність викладача носить спрямовуючий, консультативний і контролюючий характер.

Другий вид СРС – теоретичний етап, який передбачає вивчення окремих питань теми або всієї теми шляхом опрацювання рекомендованої літератури. Результатом цієї роботи може бути конспект, реферат, есе, презентація тощо, які оцінюються викладачем.

Позааудиторна робота включає три етапи:

- теоретичний, який передбачає самостійне опрацювання текстів лекцій, конспектування відповідного матеріалу тощо;
- практичний, що передбачає виконання практичних завдань;
- науково-дослідний – підготовка та участь студентів у наукових семінарах, студентських конференціях, олімпіадах.

СРС може носити пошуковий, дослідницький характер, що стимулює творчу наукову роботу.

При виконанні СРС необхідно дотримуватися наступних правил:

Перед виконанням теоретичного завдання рекомендується скласти його план або виконувати за планом, запропонованим викладачем. При цьому дозволяється прикладати інформацію з актуальних питань, що стосуються мікроекономічного аналізу, використану з періодичних видань.

Перед виконанням кожного практичного завдання наводиться його умова, розрахунки повинні супроводжуватися певними поясненнями, результати розрахунків – відповідним аналізом та висновками.

Після перевірки кожного завдання викладачем студент зобов'язаний виправити допущені помилки і усунути інші можливі недоліки.

Виконання всіх видів передбаченої цими вказівками самостійної роботи є необхідною передумовою допуску студента до екзамену з навчальної дисципліни.

Основна форма контролю СРС з навчальної дисципліни “Мікроекономіка” – перевірка отриманих знань студента шляхом усного або письмового опитування на практичних заняттях. Питання та завдання самостійної роботи виносяться на семінарські заняття та включаються у питання проміжного чи підсумкового контролю.

РОЗДІЛ 2. ГРАФІК ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№ розділу, теми	Назва розділу, теми	Кількість годин СРС/ІНДЗ	Форми контролю	Термін виконання СРС
1.	Предмет і метод мікроекономіки	2/1	- поточний контроль засвоєння матеріалу на практичних заняттях на основі відповідей на питання, повідомлень, дискусій; - тестовий контроль; - усні доповіді; -ІНДЗ; - розв'язок задач; - побудова графічних моделей; - залік по модулю; - екзамен	1 тиждень
2.	Аналіз попиту і пропозиції	2/1		2 тиждень
3.	Взаємодія попиту та пропозиції. Ринкова рівновага	2/1		3 тиждень
4.	Теорія граничної корисності та поведінка споживача	3/2		4-5 тиждень
5.	Ординалістська теорія поведінки споживача	2/1		6 тиждень
6.	Моделювання поведінки споживача	3/1		7 тиждень
7.	Мікроекономічна модель фірми	3/1		8 тиждень
8.	Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника	3/1		9 тиждень
9.	Витрати фірми, доходи та прибуток	3/2		10-11 тиждень
10.	Ринок досконалої конкуренції	3/1		12 тиждень
11.	Монопольний ринок	3/1		13 тиждень
12.	Монополістична конкуренція та олігополія	3/1		14 тиждень
13.	Ринок факторів виробництва	3/2		15 тиждень
14.	Загальна ринкова рівновага та інституціональні аспекти ринкового господарства	3/2		16 тиждень
Разом годин самостійної роботи студента		38/18		

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ ВИКОНАННЯ

Самостійна робота № 1

Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

1. Етапи розвитку мікроекономіки як науки.

Студент повинен проаналізувати основні етапи становлення мікроекономіки як науки

2. Основні поняття та припущення.

Студент повинен знати визначення основних категорій, що використовує мікроекономіка.

3. Організація ринкової економіки.

Дати визначення принципів організації ринкового господарювання.

4. Графічні моделі та їх значення в мікроекономічному аналізі.

Показати значення графічного методу в мікроекономічному аналізі.

5. Альтернативна вартість та граничний аналіз у мікроекономіці.

Проілюструвати на прикладі: альтернативну вартість та граничний аналіз у мікроекономіці.

Література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. - Кн. 2: Мікроекономіка.- 4-те вид., випр. і доп.- К.: Знання, 2013.- 437 с.
2. Економічна теорія: практикум (тести і задачі). Навчальний посібник / За ред. О. Ватаманюка. – Львів: «Інтелект-Захід», 2010. – 374 с.
3. Кемпбелл Р. Макконнелл, Стенлі Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. - Ч. 2. Мікроекономіка / Пер. з англ. С. Панчишина, О. Ватаманюка, І. Бика. - Львів: Видавнича Спілка “Просвіта”, 1999. – 649 с.
4. Мікроекономіка : конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 206 с.
5. Наливайко А.П., Прохоров Є. В., Азьмук Л.А., Банщиків П.Г. Практикум з мікроекономіки до підручника Мікроекономіка К.: КНЕУ, 2013. — 522 с.

Питання для самоконтролю

1. Коли і чому виникає мікроекономіка?
2. Який метод дослідження мікроекономіка запозичила у математики?
3. Яка різниця між аналізом та синтезом?
4. Наведіть приклад граничного аналізу в реальному житті.

Тестові завдання

1. Мікроекономіка:

1. Оперує сукупними рівнями доходів зайнятості і виробництва;
2. Досконало досліджує окремі економічні суб'єкти, які ставлять економічну систему;
3. Вивчає детальну інформацію про окремі сегменти економічної системи;
4. Базується на широкому підході до діяльності економічної системи.

2. Мікроекономічна теорія вивчає, як ринкова економіка визначає:

1. ціну товару;
2. ціну послуг;
3. ціну економічних ресурсів;
4. будь-які ціни.

3. Будуючи моделі економісти:

1. розробляють припущення, які спрощують ситуацію;
2. включають всю наявну інформацію;
3. мають використовувати математичні моделі;
4. намагаються дублювати реальний світ.

4. Що ми відносимо до економічних ресурсів чи факторів виробництва ?

1. земля;
2. капітал;
3. праця;

4. відповідь включає підприємництво і названі попередні фактори.

5. Що з перерахованого нижче вивчає мікроекономіка:

1. загальний рівень цін;
2. рівень безробіття в країні;
3. виробництво в масштабі усієї економіки;
4. прийняття реальних рішень споживачами.

Самостійна робота № 2
Тема 2. Аналіз попиту і пропозиції

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

1. Суть цінової еластичності пропозиції. Дугова та точкова еластичність пропозиції.
Студент повинен вміти на графічному прикладі показати, коли використовується методика дугової та точкової еластичності пропозиції.
2. Фактори, які визначають цінову еластичність пропозиції.
Навести приклади цінової еластичності пропозиції.
3. Еластичність попиту та пропозиції на сільськогосподарську продукцію.
Проаналізувати яким є еластичність попиту на сільськогосподарську продукцію.
4. Практичне застосування теорії еластичності.
Проаналізувати можливості практичного застосування теорії еластичності.

Література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін.- Кн. 2: Мікроекономіка.- 4-те вид., випр. і доп.- К.: Знання, 2013.- 437 с.
2. Економічна теорія: практикум (тести і задачі). Навчальний посібник / За ред. О. Ватаманюка. – Львів: «Інтелект-Захід», 2010. – 374 с.
3. Кемпбелл Р. Макконнелл, Стенлі Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. - Ч. 2. Мікроекономіка / Пер. з англ. С. Панчишина, О. Ватаманюка, І. Бика. - Львів: Видавничка Спілка «Просвіта», 1999. – 649 с.
4. Мікроекономіка : конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 206 с.
5. Наливайко А.П., Прохоров Є. В., Азьмук Л.А., Банщиків П.Г. Практикум з мікроекономіки до підручника Мікроекономіка К.: КНЕУ, 2013. — 522 с.

Питання для самоконтролю

1. Яка залежність між еластичністю попиту та доходом виробника?.
2. Які чинники впливають на еластичність попиту?
3. Які є види еластичності пропозиції?
4. Наведіть приклад практичного застосування теорії еластичності.

Тестові завдання

1. Лінійна функція нееластичної пропозиції перетинає:

1. вісь кількості товару за від'ємних значень;
2. вісь ціни за від'ємних значень;
3. вісь ціни за додатних значень;
4. початок координат.

2. Якщо незначна зміна ціни веде до значної зміни пропозиції, то останню називають:

1. еластичною;
2. нееластичною;
3. одинично еластичною;
4. абсолютно еластичною.

3. Лінійна функція одинично еластичної пропозиції перетинає:

1. вісь кількості товару за додатних значень;
2. вісь ціни за від'ємних значень;
3. вісь ціни за додатних значень;
4. початок координат.

4. Лінійна функція еластичної пропозиції перетинає:

1. вісь кількості товару за додатних значень;
2. вісь ціни за від'ємних значень;
3. вісь ціни за додатних значень;
4. початок координат.

5. Пропозиція відомої картини «Чорний квадрат» є:

1. еластичною;
2. нееластичною;
3. абсолютно нееластичною;
4. абсолютно еластичною.

Самостійна робота №3

Тема 3. Взаємодія попиту та пропозиції. Ринкова рівновага

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

1. Стійка рівновага за версією Л. Вальраса і А. Маршала.

Зобразити графічну модель стійкої рівноваги за версією Л. Вальраса і А. Маршала та показати їх відмінності.

2. Рента (вигода) споживача і виробника від механізму ринкового ціноутворення.

Проаналізувати графічну модель вигоди споживача і виробника від механізму ринкового ціноутворення.

3. Розгляд мінімальної ціни на прикладах ринку праці, та ринку сільськогосподарської продукції. Наслідки таких дій уряду.

Проілюструвати можливі наслідки економічної політики по встановленню мінімальної ціни на вказаних ринках.

4. Приклади встановлення максимальної ціни на ринку енергоресурсів.

Проілюструвати можливі наслідки економічної політики при встановленні максимальної ціни на ринку енергоносіїв.

5. Субсидії та їх вплив на ринкову рівновагу.

Проаналізувати графічно вплив на ринкову рівновагу субсидій.

6. Вплив еластичності попиту та пропозиції на розподіл податків, дотацій і субсидій між виробниками і споживачами.

Розкрити закономірність впливу еластичності попиту та пропозиції на розподіл податків, дотацій і субсидій між виробниками і споживачами.

Література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. - Кн. 2: Мікроекономіка. - 4-те вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2013. - 437 с.
2. Економічна теорія: практикум (тести і задачі). Навчальний посібник / За ред. О. Ватаманюка. - Львів: «Інтелект-Захід», 2010. - 374 с.
3. Кемпбелл Р. Макконнелл, Стенлі Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. - Ч. 2. Мікроекономіка / Пер. з англ. С. Панчишина, О. Ватаманюка, І. Бика. - Львів: Видавничий спілка «Просвіта», 1999. - 649 с.
4. Мікроекономіка : конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. - Суми : Сумський державний університет, 2013. - 206 с.
5. Наливайко А.П., Прохоров Є. В., Азьмук Л.А., Банщиків П.Г. Практикум з мікроекономіки до підручника Мікроекономіка К.: КНЕУ, 2013. — 522 с.

Питання для самоконтролю

1. Як впливають поштучні акордні податки на пропозицію?
2. У чому різниця між податком на додану вартість та індивідуальним акцизом за твердою ставкою з одиниці товару?
3. Як зміщується крива попиту після надання субсидій споживачам?
4. Наведіть приклад практичного застосування теорії еластичності.
5. Якщо $ED > ES$, то більшу частину дотації отримають виробники чи споживачі?

Тестові завдання

1. Встановлення державою ціни на рівні, вищому за рівноважний, викликає:

1. появу надлишку товару;
2. зменшення пропонування;
3. появу дефіциту товару;
4. збільшення попиту.

2. Рівноважна ринкова ціна олії зросте, якщо:

1. уряд надасть виробникам олії субсидію;
2. уряд зафіксує ціну олії на рівні, вищому за рівноважну;
3. домогосподарки почнуть робити заготовки салатів з олією на зиму;
4. зросте число виробників олії.

3. Підвищення мінімальної заробітної плати в країні призведе до того, що:

1. крива попиту і крива пропозиції перемістяться вправо;
2. крива попиту і крива пропозиції перемістяться вліво;
3. крива попиту переміститься вправо, а крива пропозиції переміститься вліво;
4. крива попиту переміститься вліво, а крива пропозиції переміститься вправо.

4. Встановлення державою ціни на рівні, нижчому за рівноважний, викликає:

1. появу надлишку товару;
2. зменшення пропонування;
3. появу дефіциту товару;
4. збільшення попиту.

5. Дотація дає можливість виробляти продукцію:

1. в більших кількостях і продавати її за нижчою ціною;
2. в більших кількостях і продавати її за незмінною ціною;
3. в більших кількостях і продавати її за вищою ціною;
4. в менших кількостях і продавати її за нижчою ціною.

Самостійна робота № 4

Тема 4. Теорія граничної корисності та поведінка споживача

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

1. Поняття потреби, економічні блага, та суть корисності.

Проілюструвати відмінність між споживною вартістю товару і його корисністю.

3. Недоліки теорії корисності.

Вказати в чому полягають недоліки теорії корисності.

4. Парадокс вартості.

Студент повинен уміти проілюструвати в чому полягає парадокс вартості

5. Еквімаржинальний принцип раціонального вибору та рівновага споживача.

Студент повинен уміти проілюструвати еквімаржинальний принцип раціонального вибору та рівноваги споживача.

6. Поняття попиту на благо. Моделювання поведінки споживача, який прагне раціоналізувати свій вибір з урахуванням спадної граничної корисності блага: визначення індивідуального попиту на благо.

Студент повинен уміти проілюструвати поняття споживчого надлишку.

Література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. - Кн. 2: Мікроекономіка. - 4-те вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2013. - 437 с.

2. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / За ред. З. Ватаманюка і С. Панчишина. - К.: Видавничий Дім "Альтернативи", 2001. - 606 с.

3. Косік А. Ф. Гронтковська Г. Е. Мікроекономіка: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 416 с.

4. Кулішов В. В. Мікроекономіка: Основи теорії і практик. - Львів: "Магнолія-плюс", 2005.

5. Стеблій Г. Я. Мікроекономіка: Навчальний посібник. - Київ: Фірма "УНКОС", Центр навчальної літератури, 2007. - 221 с.

Питання для самоконтролю

1. Який геометричний зв'язок існує між кривими сукупної та граничної корисності?
2. Що означає раціональність поведінки споживача?
3. Що таке сукупна і гранична корисність?
4. Проілюструйте на прикладі, у чому полягає парадокс вартості.
5. У чому полягає принцип раціонального вибору та рівноваги споживача?

Тестові завдання

1. Метою споживача є максимізація:

1. граничної корисності;
2. сукупної корисності;
3. середньої корисності;
4. різниці між сукупною і граничною корисністю.

2. Корисність – це:

1. кількість благ, які здатні задовольнити потреби споживача;
2. мінімальне задоволення, яке споживач може одержати від споживання певного блага;
3. задоволення, яке отримує людина від споживання благ;
4. максимальне задоволення, яке споживач може одержати від споживання певного блага.

3. Щоб максимізувати корисність за обмеженого бюджету, споживач повинен:

1. не купувати товари низької якості;
2. бути впевненим, що ціна одиниці товару дорівнює граничній корисності;
3. розподіляти дохід таким чином, щоб остання грошова одиниця, витрачена на купівлю певного товару, приносила такий же приріст корисності, як і грошова одиниця, витрачена на купівлю іншого товару;
4. врівноважувати граничні корисності останніх одиниць товарів, що купуються.

4. Яка з перелічених послідовностей значень загальної корисності ілюструє закон спадної граничної корисності?

1. 300; 400; 500; 600;
2. 450; 750; 1100; 1500;
3. 250; 280; 300; 310;
4. 350; 400; 450; 500.

5. Кардиналістська модель поведінки споживача:

1. не потребує кількісного визначення величини корисності;
2. не потребує порівняння корисності різних благ;
3. не вимагає незалежності корисностей різних благ однієї від іншої;
4. передбачає можливість визначення кількісної величини корисності.

Самостійна робота № 5

Тема 5. Ординалістська теорія поведінки споживача

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

1. Різні форми кривих байдужості в залежності від уподобань споживачів та ступеня заміності благ.
Студент повинен розуміти різницю між цими видами різних форм кривих байдужості
2. Різні випадки досягнення рівноваги споживача.
Студент повинен проаналізувати різні випадки досягнення рівноваги споживача.

Література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навчальний посібник.: У 2 кн. / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – Кн. 2: Мікроекономіка. – 4-те., випр. і доп. – К.: Знання, 2006. - 437 с.
2. Блауг Марк. Економічна теорія в ретроспективі / Пер. з англ. І. Дзюб.– К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2001. – 670 с.
3. Буряк П.Ю., Гупало О.Г., Стасюк І.В. Мікроекономіка: Навч. посіб. – К.: “Хай-Тек Прес”, 2008.–368 с.
4. Косік А. Ф. Гронтковська Г. Е. Мікроекономіка: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 416с.
5. Кулішов В.В. Мікроекономіка: Основи теорії і практикум. – Львів: “Магнолія-плюс”, 2005.

Питання для самоконтролю

1. Чим визначаються пропорції можливої заміни одного товару іншим на бюджетній лінії?
2. Де знаходиться рівновага споживача на карті кривих байдужості?
3. Якщо гранична норма заміни між двома благами дорівнює 2/3 за всякого рівня споживання, то обидва блага є досконалими субститутами чи комплементами?
4. Чим визначаються положення і нахил кривої байдужості для окремого споживача?
5. Як графічно зображається збільшення доходу споживача?

Тестові завдання

1. Положення і нахил кривої байдужості для окремого споживача пояснюється:

1. його перевагами і розмірами доходу;
2. перевагами, розмірами доходу і цінами товарів, що купуються;
3. тільки його перевагами;
4. тільки цінами товарів, що купуються.

2. Рівновага споживача на карті байдужості – це:

1. будь-яка точка на найвищій з кривих байдужості;
2. будь-яка точка на бюджетній лінії;
3. будь-яка точка у просторі, обмеженому бюджетною лінією;
4. точка дотику бюджетної лінії до кривої байдужості.

3. Споживач перебуває у стані рівноваги, якщо:

1. він максимізує граничну корисність;
2. обирає комбінацію товарів, якій графічно відповідає точка дотику лінії бюджету і кривої байдужості;
3. бюджет витрачений повністю і зважені за цінами граничні корисності двох товарів рівні;
4. правильні відповіді 2) і 3).

4. Рівновагою споживача на карті кривих байдужості є:

1. будь-яка точка перетину бюджетної лінії та кривої байдужості;
2. будь-яка точка на найвищій кривій байдужості;
3. точка дотику бюджетної лінії та кривої байдужості;
4. будь-яка точка, розташована на лінії бюджету.

5. Бюджетне обмеження споживача утворюють:

1. тільки доход споживача;
2. тільки ціни товарів;
3. доход споживача і ціни товарів;
4. доход споживача, ціни товарів та їх корисності.

Самостійна робота № 6

Тема 6. Моделювання поведінки споживача

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

1. Індивідуальний та ринковий попит. Споживчий надлишок.
Студент повинен уміти пояснити поняття індивідуальний та ринковий попит та споживчий надлишок
2. Ефект доходу і заміщення як альтернативне пояснення для оберненої пропорційності кривої попиту (За Є. Слуцьким і за Хіксом).
Студент повинен уміти зобразити графічно модель ефекту доходу і заміщення.
3. Загальний ефект від зміни ціни.
Студент повинен уміти пояснити можливі наслідки від зміни ціни.
4. Парадокс Гіффіна.
Студент повинен уміти пояснити поняття парадоксу Гіффіна.

Література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. - Кн. 2: Мікроекономіка. - 4-те вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2013. - 437 с.
2. Економічна теорія: практикум (тести і задачі). Навчальний посібник / За ред. О. Ватаманюка. – Львів: «Інтелект-Захід», 2010. – 374 с.
3. Мікроекономіка : конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 206 с.
4. Наливайко А. П., Прохоров Є. В., Азьмук Л. А., Банщиків П. Г. Практикум з мікроекономіки до підручника Мікроекономіка К.: КНЕУ, 2013. — 522 с.
5. Стеблій Г. Я. Мікроекономіка: Навчальний посібник. – Київ: Фірма “УНКОС”, Центр навчальної літератури, 2007. – 221 с.

Питання для самоконтролю

1. Які відмінності існують між моделлю Хікса та Слуцького?
2. Як називаються криві, що показують залежність між кількістю спожитого товару і доходом?
3. Який вигляд має крива “доход – споживання”? Який у неї нахил?
4. Що є характерним для товару Гіффіна? Наведіть приклади таких товарів.
5. Яку залежність відображають криві Енгеля?

Тестові завдання

1. Крива “доход – споживання”:

1. сполучає всі точки рівноваги споживача, пов’язані зі зміною ціни одного з благ;

- показує співвідношення між доходом споживача і кількістю товару, що купується, за інших рівних умов;
- сполучає всі точки рівноваги споживача, пов'язані з різними рівнями доходу;
- правильні відповіді 2) і 3).

2.Криві Енгеля характеризують:

- залежність обсягу споживання товару від доходу споживача;
- залежність обсягу споживання товару від його ціни;
- залежність корисності блага від його споживання;
- залежність витраток споживача від ціни товару.

3.Зі зниженням ціни одного з благ за інших рівних умов:

- бюджетна лінія переміщується паралельно до початкової ліворуч;
- точка рівноваги переміщується на нижчу криву байдужості;
- зростає обсяг індивідуального попиту на нього;
- всі відповіді правильні.

4.Ефект заміни – це зміна обсягу попиту на товар, спричинена:

- змінюю загального рівня цін всіх товарів;
- змінюю уподобань споживача;
- змінюю реального доходу, зумовленою зміною ціни одного з товарів;
- змінюю відносних цін товарів за незмінного реального доходу споживача.

5. Ефект заміни у моделі Хікса полягає у тому, що:

- зі зміною відносних цін споживач змінює обсяг попиту на товар за незмінного рівня корисності;
- зі зміною відносних цін оптимальний вибір споживача не змінюється;
- зі змінною номінального доходу споживач змінює оптимальний вибір;
- зі змінною відносних цін споживач змінює обсяг попиту на товар за незмінної купівельної спроможності.

Самостійна робота № 7

Тема 7. Мікроекономічна модель фірми

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

- Фірма, як суб'єкт ринкових відносин.
Студент повинен уміти проілюструвати суб'єктивну діяльність фірми на ринку.
- Мотивація поведінки фірми.
Студент повинен уміти розрізняти внутрішню мотивацію поведінки фірми.
- Фактор часу і періоди функціонування фірми: миттєвий, короткостроковий і довгостроковий.
Студент повинен уміти проілюструвати особливості діяльності фірми у різних часових періодах.
- Процес виробництва. Ресурси і випуск.
Студент повинен уміти розрізняти категорії процес виробництва, ресурси і випуск

Література:

- Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. - Кн. 2: Мікроекономіка. - 4-те вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2013. - 437 с.
- Економічна теорія: практикум (тести і задачі). Навчальний посібник / За ред. О. Ватаманюка. – Львів: «Інтелект-Захід», 2010. – 374 с.
- Кемпбелл Р. Макконнелл, Стенлі Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. - Ч. 2. Мікроекономіка / Пер. з англ. С. Панчишина, О. Ватаманюка, І. Бика. - Львів: Видавничий спілка «Просвіта», 1999. – 649 с.
- Мікроекономіка : конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 206 с.
- Наливайко А.П., Прохоров Є. В., Азьмук Л.А., Банщиків П.Г. Практикум з мікроекономіки до підручника Мікроекономіка К.: КНЕУ, 2013. — 522 с.

Питання для самоконтролю

- 1. Коли земля, праця та капітал були доповнені четвертим економічним ресурсом — підприємництвом? Хто вперше відніс підприємництво до економічних ресурсів?*
- 2. Як називається форма організації та фінансування науково-дослідної та науково-виробничої роботи інтелектуальної еліти?*
- 3. Що є критерієм визначення розмірів фірми? Які фірми в Україні визнаються малими?*

4. Як називаються інноваційні підприємства у сфері наукомісткого виробництва, діяльність яких спрямована на реалізацію нових ідей та проектів?

5.Що таке ТНК?

Тестові завдання

1.Хто вперше ввів термін „підприємство”?

1. Ксенофонт;
2. Кейнс;
3. Кантільйон;
4. правильна відповідь не наведена.

2.Яка організаційно-правова форма фірми є провідною в сучасних умовах?

1. партнерство;
2. одноосібне володіння;
3. корпорація;
4. правильна відповідь не наведена.

3.Система, за якою головна фірма передає малим і середнім підприємствам-операторам виняткове право на продаж її продукції, називається:

1. франчайзингом;
2. інжинірингом;
3. лізингом;
4. правильна відповідь не наведена.

4.В Україні до великих відносять фірми, в яких обсяг валового доходу від реалізації продукції за рік перевищує суму, еквівалентну:

1. 1млн. євро;
2. 10 млн. євро;
3. 2 млн. євро;
4. 5 млн. євро.

5.Скільки фірм функціонує у світі:

1. близько 20 млн.;
2. понад 40млн.;
3. більше 100 млн.;
4. правильна відповідь не наведена.

Самостійна робота № 8

Тема 8. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

1. Економічно ефективний спосіб виробництва.

Студент повинен уміти проаналізувати економічну ефективність способу виробництва.

2. Зв'язок між загальним, середнім та граничним продуктом.

Студент повинен проаналізувати графічно зв'язок між загальним, середнім та граничним продуктом.

3. Стадії виробництва та обґрунтування управлінських рішень щодо розширення та згорання виробництва.

Студент повинен обґрунтувати прийняття управлінських рішень щодо розширення чи згорання виробництва.

4. Можливі конфігурації ізоквант.

Студент повинен представити можливі графічні конфігурації ізоквант.

Література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч.посіб.: У 2 кн. / Авт.кол.: С.Панчишин, П.Островерх, Г.Стеблій та ін.- Кн.. 2: Мікроекономіка.- 4-те вид., випр. і доп.- К.: Знання, 2013.- 437 с.
2. Економічна теорія: практикум (тести і задачі). Навчальний посібник / За ред. О. Ватаманюка. – Львів:»Інтелект-Захід», 2010. – 374 с.
3. Кемпбелл Р. Макконнелл, Стенлі Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. - Ч. 2. Мікроекономіка / Пер. з англ. С. Панчишина, О. Ватаманюка, І. Бика. - Львів: Видавнича Спілка “Просвіта”, 1999. – 649 с.

4. Мікроекономіка : конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 206 с.
5. Наливайко А.П., Прохоров Є. В., Азьмук Л.А., Банщиків П.Г. Практикум з мікроекономіки до підручника Мікроекономіка К.: КНЕУ, 2013. — 522 с.

Питання для самоконтролю

1. Що таке ізокванта, яку залежність вона показує?
2. Як визначається загальний, середній та граничний продукт?
3. Визначте характеристику короткострокової виробничої функції.
4. Коли середній продукт змінного фактора набуває максимального значення?
5. У чому полягає закон спадної віддачі?

Тестові завдання

1. Виробнича функція показує:

1. витрати, які забезпечують той чи інший обсяг випуску;
2. найбільш вигідний для фірми обсяг випуску за даних цін ресурсів;
3. максимальну кількість продукту, яку можна одержати, використовуючи різні сполучення заданих вхідних ресурсів;
4. мінімальну кількість продукції, яку можна одержати, використовуючи певну кількість ресурсів;

2. Економічно ефективним є спосіб виробництва, який:

1. мінімізує альтернативну вартість всіх видів витрат в процесі виробництва заданого обсягу продукції;
2. дозволяє максимізувати економічний прибуток;
3. приваблює нові фірми до входження в галузь;
4. дозволяє досягти найвищої продуктивності праці.

3. У міру зростання кількості праці вздовж ізокванти гранична норма технічної заміни:

1. збільшується;
2. зменшується;
3. залишається незмінно;
4. спочатку зменшується, а потім збільшується.

4. Сукупний продукт змінного фактора виробництва набуває максимального значення, коли:

1. граничний продукт змінного фактора дорівнює нулю;
2. середня продуктивність змінного фактора є найвищою;
3. граничний продукт змінного фактора перевищує середній продукт;
3. граничний продукт змінного фактора зростає.

5. Що з перерахованого нижче є незмінним для виробничої функції:

1. витрати праці;
2. капітал;
3. технологія;
4. все перелічене вище.

Самостійна робота № 9

Тема 9. Витрати фірми, доходи та прибуток

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

1. Взаємозв'язок між кривим продуктивності і витрат.
Студент повинен уміти зобразити графічно взаємозв'язок між кривими продуктивності і витрат.
2. Витрати фірми в довгостроковому періоді.
Студент повинен уміти зобразити графічно витрати фірми в довгостроковому періоді.
3. Оптимальний випуск продукції фірмою в довгостроковому періоді.
Студент повинен уміти зобразити графічно траєкторію розвитку фірми.
4. Прибуток як мета діяльності фірми.
Студент повинен уміти обґрунтувати доцільність діяльності фірми в умовах ринку.

Література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. - Кн. 2: Мікроекономіка. - 4-те вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2013. - 437 с.
2. Економічна теорія: практикум (тести і задачі). Навчальний посібник / За ред. О. Ватаманюка. – Львів: «Інтелект-Захід», 2010. – 374 с.

3. Кемпбелл Р. Макконнелл, Стенлі Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. - Ч. 2. Мікроекономіка / Пер. з англ. С. Панчишина, О. Ватаманюка, І. Бика. - Львів: Видавничка Спілка "Просвіта", 1999. – 649 с.
4. Мікроекономіка : конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 206 с.
5. Наливайко А.П., Прохоров Є. В., Азьмук Л.А., Баншиков П.Г. Практикум з мікроекономіки до підручника Мікроекономіка К.: КНЕУ, 2013. — 522 с.

Питання для самоконтролю

1. Які витрати здійснює фірма у довгостроковому періоді?
2. Яка різниця між явними і неявними витратами фірми?
3. Що таке прибуток і які види прибутку існують?
4. Який фактор збільшує змінні витрати фірми?
5. Коли фірма отримує економічний прибуток?

Тестові завдання

1. Сукупні витрати фірми для будь-якого обсягу випуску дорівнюють:

1. середнім сукупним витратам, помноженим на обсяг випуску;
2. середнім сукупним витратам за мінусом середніх змінних витрат;
3. середнім змінним витратам, помноженим на обсяг випуску;
4. середнім постійним витратам плюс середні змінні витрати.

2. Граничні витрати дорівнюють:

1. середнім сукупним витратам, помноженим на обсяг випуску;
2. приросту постійних витрат внаслідок збільшення обсягу випуску на одиницю;
3. приросту змінних витрат в результаті збільшення обсягу випуску на одиницю;
4. приросту середніх постійних витрат в результаті збільшення обсягу випуску на одиницю.

3. Щоб знайти величину постійних витрат фірми, потрібно:

1. від середніх сукупних витрат відняти середні змінні витрати;
2. від сукупних витрат відняти змінні витрати;
3. від сукупних витрат відняти змінні і поділити на обсяг випуску;
4. від середніх сукупних витрат відняти граничні витрати.

4. Якщо середні змінні витрати фірми є мінімальними, це означає, що:

1. середній продукт змінного фактора є максимальним;
2. середній продукт дорівнює граничному продукту;
3. середні змінні витрати дорівнюють граничним витратам;
4. всі відповіді правильні.

5. Середні сукупні витрати матимуть мінімальне значення за умови, що для даного обсягу випуску:

1. середні змінні витрати дорівнюють сукупним постійним витратам;
2. граничні витрати дорівнюють середнім сукупним витратам;
3. граничні витрати дорівнюють середнім змінним витратам;
4. середні постійні витрати інтенсивно знижуються.

Самостійна робота № 10

Тема 10. Ринок досконалої конкуренції

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

1. Реакція фірми на зміну ціни ресурсів.

Студент повинен уміти зобразити реакцію фірми на зміну ціни ресурсів.

2. Визначення ціни і випуску продукції досконало конкурентною фірмою в довгостроковому періоді.

Студент повинен уміти визначати ціну і випуск продукції досконало конкурентною фірмою в довгостроковому періоді.

3. Довгострокова рівновага фірми.

Студент повинен уміти проаналізувати довгострокову рівновагу фірми.

4. Ефективність діяльності фірми в умовах досконалої конкуренції.

Студент повинен уміти співставляти ефективність діяльності фірми в умовах досконалої конкуренції та інших ринків з обмеженою конкуренцією.

Література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. - Кн. 2: Мікроекономіка. - 4-те вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2013. - 437 с.
2. Економічна теорія: практикум (тести і задачі). Навчальний посібник / За ред. О. Ватаманюка. - Львів: «Інтелект-Захід», 2010. - 374 с.
3. Кемпбелл Р. Макконнелл, Стенлі Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. - Ч. 2. Мікроекономіка / Пер. з англ. С. Панчишина, О. Ватаманюка, І. Біка. - Львів: Видавничий спілка «Просвіта», 1999. - 649 с.
4. Мікроекономіка : конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. - Суми : Сумський державний університет, 2013. - 206 с.
5. Наливайко А.П., Прохоров Є. В., Азьмук Л.А., Банщиків П.Г. Практикум з мікроекономіки до підручника Мікроекономіка К.: КНЕУ, 2013. — 522 с.

Питання для самоконтролю

1. За яких умов у короткостроковому періоді конкурентна фірма припинить виробництво?
2. Чому дорівнює сума збитків конкурентної фірми, що припиняє виробництво у короткостроковому періоді?
3. Якщо ціна на конкурентному ринку є недостатньою для покриття середніх сукупних витрат, то що повинна робити конкурентна фірма?
4. Як графічно виглядає крива попиту на продукцію конкурентної фірми?
5. Чи зміниться граничний виторг конкурентної фірми зі зростанням обсягу продажу?

Тестові завдання

1. Попит на продукцію конкурентної фірми є:

1. абсолютно еластичним;
2. абсолютно нееластичним;
3. еластичним;
4. нееластичним;

2. Крива попиту на продукцію конкурентної фірми співпадає з:

1. кривою сукупного та граничного виторгу;
2. кривою граничного та середнього виторгу;
3. кривою сукупного та середнього виторгу;
4. кривою граничних витрат.

3. Якщо граничний виторг фірми за всіх рівнів випуску дорівнює ринковій ціні, то:

1. фірма максимізує прибуток;
2. попит на продукцію фірми є абсолютно еластичним;
3. фірма працює в умовах досконалої конкуренції;
4. правильні відповіді 2) і 3).

4. Приймаючи рішення щодо оптимального обсягу виробництва, конкурентна фірма, як і будь-яка інша, повинна виробляти таку кількість продукції, для якої:

1. середні сукупні витрати мінімальні;
2. середній виторг дорівнює середнім сукупним витратам;
3. граничний виторг дорівнює граничним витратам;
4. сукупний виторг є максимальним.

5. Конкурентна фірма максимізує прибуток або мінімізуватиме збитки, виробляючи обсяг продукції, для якого:

1. ціна дорівнює середнім сукупним витратам;
2. ціна дорівнює граничним витратам;
3. граничний виторг дорівнює середнім змінним витратам;
4. граничний виторг дорівнює середнім сукупним витратам.

Самостійна робота № 11

Тема 11. Монопольний ринок

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

1. Показники вимірювання монопольної влади.

Студент повинен знати показники вимірювання монопольної влади.

2. Визначення монопольним виробником ціни і обсягу виробництва в довготерміновому періоді.

Студент повинен уміти зобразити графічну модель визначення монопольним виробником ціни і

обсягу виробництва в довготерміновому періоді.

3. Цінова дискримінація першого, другого та третього ступеня.

Студент повинен уміти проілюструвати приклади цінової дискримінації.

4. Соціально-економічні наслідки монополії. Природна монополія.

Студент повинен уміти проілюструвати приклади природної монополії.

Література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. - Кн. 2: Мікроекономіка.- 4-те вид., випр. і доп.- К.: Знання, 2013.- 437 с.
2. Економічна теорія: практикум (тести і задачі). Навчальний посібник / За ред. О. Ватаманюка. – Львів: «Інтелект-Захід», 2010. – 374 с.
3. Кемпбелл Р. Макконнелл, Стенлі Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. - Ч. 2. Мікроекономіка / Пер. з англ. С. Панчишина, О. Ватаманюка, І. Біка. - Львів: Видавнича Спілка “Просвіта”, 1999. – 649 с.
4. Мікроекономіка : конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 206 с.
5. Наливайко А.П., Прохоров С. В., Азьмук Л.А., Банщиків П.Г. Практикум з мікроекономіки до підручника Мікроекономіка К.: КНЕУ, 2013. — 522 с.

Питання для самоконтролю

1. За яких умов галузь є недосконало конкурентною?

2. Який обсяг продукції повинна виробляти монополія, щоб максимізувати прибуток або мінімізувати збитки?

3. Що є основною метою цінової дискримінації?

4. Які чинники призводять до утворення монополій?

5. Чим відрізняється природна монополія від простої монополії?

Тестові завдання

1. На відміну від конкурентної фірми, монополіст:

1. ніколи не зазнає збитків, оскільки може встановлювати будь-яку вигідну йому ціну;
2. при визначенні ціни та обсягу випуску не враховує кривої ринкового попиту;
3. може збільшити свій прибуток, застосовуючи цінову дискримінацію;
4. може максимізувати прибуток, виробляючи за правилом $MR = MC$.

2. Ринкова влада монополіста буде тим більшою:

1. чим більш еластичним є попит на продукцію монополії;
2. чим менш еластичним є попит на продукцію монополії;
3. ринкова влада не пов'язана з еластичності попиту;
4. чим більш еластичним є його пропонування.

3. Негативний вплив монополізації виробництва полягає у тому, що:

1. завищуючи ціни, монополії знижують рівень добробуту споживачів;
2. монополії не забезпечують ефективності розподілу ресурсів;
3. монополії не забезпечують мінімізації витрат виробництва;
4. всі відповіді правильні.

4. Міський метрополітен може слугувати прикладом:

1. монополії;
2. олігополії;
3. природної монополії;
4. моносонії.

5. Природна монополія існує, коли товар виробляє фірма, яка:

1. є власником всіх ресурсів, що застосовуються у виробництві даного продукту;
2. зі збільшенням обсягу випуску має економію на масштабі;
3. має виробничу функцію з постійною віддачею від масштабу;
4. обслуговує групу покупців з усталеними уподобаннями щодо продукції фірми.

Самостійна робота № 12

Тема 12. Монополістична конкуренція та олігополія

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

1. Модель Гутенберга або модель двічі зламаної кривої попиту, просторова модель на ринку монополістичної конкуренції.

Студент повинен уміти зобразити графічну модель і прокоментувати модель двічі зламаної кривої попиту

2. Наслідки монополістичної конкуренції.

Студент повинен уміти проаналізувати наслідки монополістичної конкуренції.

3. Цінові моделі олігополії:

а) модель Курно;

б) модель “ламаної кривої попиту”;

в) модель Бертрана;

г) модель Штакельберга.

д) модель “лідерства в цінах”;

е) модель “витрати плюс”.

Студент повинен уміти зобразити графічні моделі і прокоментувати цінові моделі олігополії.

4. Особливості організації олігополістичного ринку:

а) цінові війни;

б) таємні змови;

в) картелі.

Студент повинен уміти проаналізувати особливості організації олігополістичного ринку.

5. Економічна ефективність в умовах олігополії.

Студент повинен уміти проаналізувати особливості економічної ефективності діяльності олігополії.

Література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. - Кн. 2: Мікроекономіка.- 4-те вид., випр. і доп.- К.: Знання, 2013.- 437 с.
2. Економічна теорія: практикум (тести і задачі). Навчальний посібник / За ред. О. Ватаманюка. – Львів: «Інтелект-Захід», 2010. – 374 с.
3. Кемпбелл Р. Макконнелл, Стенлі Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. - Ч. 2. Мікроекономіка / Пер. з англ. С. Панчишина, О. Ватаманюка, І. Біка. - Львів: Видавничка Спілка “Просвіта”, 1999. – 649 с.
4. Мікроекономіка : конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 206 с.
5. Наливайко А.П., Прохоров Є. В., Азьмук Л.А., Банщиків П.Г. Практикум з мікроекономіки до підручника Мікроекономіка К.: КНЕУ, 2013. — 522 с.

Питання для самоконтролю

1. Якщо виробництво в галузі розподілено між декількома фірмами, які контролюють ринок, то така структура ринку називається як?
2. Що є характерним для типу ринкової структури-монополістична конкуренція?
3. Що таке олігополія? Наведіть приклади галузей, де панує олігополія.
4. Охарактеризуйте картель.
5. Чи можливим є досягнення економічної ефективності в умовах олігополії?

Тестові завдання

1. Підприємства на ринку монополістичної конкуренції мають обмежений контроль за цінами через:

1. велику кількість конкурентів;
2. неможливість через обсяг продукції змінити ринкову ситуацію;
3. відносно малу частку на ринку;
4. усі відповіді правильні.

2. Який інструмент конкурентної боротьби найбільш поширений на ринку монополістичної конкуренції ?

1. зміна обсягів пропозиції за сталої ціни;
2. вибір певного рівня ціни та обсягу пропозиції;
3. упровадження політики широкої диференціації товарів і нецінової конкуренції;
4. пристосування до сталої еластичності попиту.

3. Довгострокова рівновага на ринках монополістичної конкуренції означає, що:

1. ринкові ціни дорівнюють мінімальному значенню довгострокових середніх витрат;
2. підприємства не отримують економічного прибутку;
3. ціни дорівнюють граничним витратам;
4. усі виробничі потужності задіяні.

4. Що з наведеного нижче характеризує олігополію, а не конкурентну ринкову структуру?

1. багато покупців;
2. покупці добре поінформовані;
3. декілька продавців;
4. фірми максимізують прибуток.

5. Ламана лінія попиту для олігополіста обов'язково супроводжується:

1. таємною змовою;
2. розривом кривої граничних витрат;
3. розривом лінії граничного доходу;
4. лідерство у цінах на ринку.

Самостійна робота № 13

Тема 13. Ринок факторів виробництва

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

1. Еластичність попиту на ресурс. Ринковий попит на ресурс.

Студент повинен уміти охарактеризувати особливості ринкового попиту на ресурс.

2. Попит фірми на декілька факторів виробництва. Оптимальне поєднання ресурсів. Правило мінімізації витрат. Правило максимізації прибутку.

Студент повинен знати правила: оптимального поєднання ресурсів; мінімізації витрат; максимізації прибутку.

3. Фактор часу в аналізі ставки заробітної плати. Ефект заміни і доходу за зростання ставки заробітної плати.

Студент повинен уміти охарактеризувати особливості ринку праці.

4. Ринок фінансового капіталу.

Студент повинен уміти охарактеризувати особливості ринку капіталу.

Література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навчальний посібник.: У 2 кн. / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – Кн. 2: Мікроекономіка. – 4-те., випр. і доп. – К.: Знання, 2006. - 437 с.
2. Буряк П.Ю., Гупало О.Г., Стасюк І.В. Мікроекономіка: Навч. посіб. – К.: “Хай-Тек Прес”, 2008. – 368 с.
3. Горобчук Т. Т. Мікроекономіка. Навчальний посібник. – К.; Центр навчальної літератури, 2004, – 272 с.
4. Кемпбелл Р. Макконнелл, Стенлі Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. - Ч. 2. Мікроекономіка / Пер. з англ. С. Панчишина, О. Ватаманюка, І. Біка. - Львів: Видавничка Спілка “Просвіта”, 1999. – 649 с.
5. Косік А. Ф. Гронтковська Г. Е. Мікроекономіка: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 416с.
6. Стеблій Г. Я. Мікроекономіка: Навчальний посібник. – Київ: Фірма “УНКОС”, Центр навчальної літератури, 2007. – 221 с.

Питання для самоконтролю

1. За яких умов фірма в умовах досконалої конкуренції буде наймати оптимальну кількість робочої сили?
2. Який ефект переважає на ділянці кривої пропозиції праці з від'ємним нахилом?
3. Який вигляд має крива попиту на працю у довгостроковому періоді?
4. Від чого залежить ціна землі?
5. Як визначається сьогоднішня дисконтована вартість майбутнього доходу?

Тестові завдання

1. Еластичність попиту на працю тим вища, чим:

1. нижча частка витрат на працю у витратах виробництва;
2. нижча ціна готової продукції;

3. вища цінова еластичність попиту на готову продукцію;
4. менша можливість заміни праці капіталу у даному виробничому процесі.

2.Характеризуючи продуктивність праці своїх виробників фермер якось сказав: “один хлопець – як хлопець, два хлопці (разом) – це пів-робітника, а троє (разом) – взагалі нічого“.

Інакше кажучи:

1. граничний фізичний продукт праці виробників спадає;
2. виробнича функція ферми демонструє спадний ефект від масштабу;
3. ізокванта “хлопця” має вигляд прямого кута;
4. ізокванта “хлопця” має вигляд прямої лінії.

3.Який ефект переважає на ділянці кривої пропозиції праці з від’ємним нахилом:

1. ефект випуску;
2. ціновий ефект;
3. ефект доходу;
4. ефект заміщення.

4.Серед перерахованих нижче виберіть фактор, який не впливає на еластичність ринкового попиту на ресурс:

1. частка видатків на ресурс у витратах фірми;
2. еластичність попиту на готову продукцію;
3. технологія виробництва готової продукції;
4. правильної відповіді немає

5.Зміна технології, що збільшує граничний продукт фактора виробництва, викликає:

1. зсув кривої попиту на фактор вліво;
2. зсув кривої попиту на фактор вправо;
3. зсув точки рівноваги вниз по кривій попиту на фактор;
4. зсув точки рівноваги вверх по кривій попиту на фактор.

Самостійна робота № 14

Тема 14. Загальна ринкова рівновага та інституціональні аспекти ринкового господарства

На самостійне вивчення виносяться такі питання:

1. Часткова та загальна рівновага.

Студент повинен розуміти сутність часткової та загальної рівноваги.

2. Система рівнянь загальної рівноваги за Вальрасом. Закон Вальраса.

Студент повинен розуміти сутність системи рівнянь загальної рівноваги та закон Вальраса

3. Ефективність та справедливість.

Студент повинен уміти назвати і охарактеризувати відмінності між ефективністю та справедливістю.

4. Причини обмеженої спроможності ринкового регулювання.

Студент повинен уміти назвати і охарактеризувати причини обмеженої спроможності ринкового регулювання.

5. Відхилення та невдачі ринку.

Студент повинен уміти назвати і охарактеризувати відхилення та невдачі ринку.

Література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. - Кн. 2: Мікроекономіка.- 4-те вид., випр. і доп.- К.: Знання, 2013.- 437 с.
2. Мікроекономіка : конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 206 с.
3. Мікроекономіка: Підручник / за заг. ред. проф. Буряка П.Ю. та Гупала О.Г. – К.: «Хай-Тек Прес», 2012.—560.
4. Мікроекономіка: Підручник / За ред. В.Д.Базилевича – 2-ге вид., перероб. і доп. –К.: Знання, 2008. – 679с.
5. Наріжна Л. Д., Пономарьова Л. Н. Мікроекономіка в схемах: Навчальний посібник для самостійної роботи студентів. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 160 с.

Питання для самоконтролю

1. Що є головним критерієм Парето-ефективності?
2. Що означає рівновага в моделі суспільного добробуту?
3. Згідно якого підходу Парето-ефективні результати конкурентного ринкового розподілу благ вважаються справедливими?
4. Що означає конкурентна рівновага на ринку певного товару?
5. Що відображає ефект зворотного зв'язку?

Тестові завдання

- 1. Головна перевага конкурентної ринкової системи полягає в тому, що ринок досконалої конкуренції забезпечує:**
 1. рівномірний розподіл доходів;
 2. ефективний розподіл ресурсів економіки;
 3. стабільність цін;
 4. максимальний економічний прибуток виробникам.
- 2. Функція суспільного добробуту Роулза:**
 1. визначає залежність суспільного добробуту від добробуту індивіда з найнижчим його рівнем;
 2. визначає рівень суспільного добробуту як суму індивідуальних рівнів корисності;
 3. відображає рівні корисності окремих індивідів відносно певних наборів споживчих благ;
 4. визначає залежність суспільного добробуту від добробуту індивіда з найвищим його рівнем.
- 3. Межа можливих корисностей ілюструє:**
 1. множину комбінацій рівнів корисності двох учасників обміну;
 2. всі Парето-ефективні розподіли благ між двома учасниками обміну;
 3. всі комбінації справедливих розподілів благ між двома учасниками обміну;
 4. правильні відповіді 1) і 2).
- 4. Розподіли благ на межі можливих корисностей:**
 1. можуть не бути Парето-ефективними;
 2. допускають існування крайньої нерівномірності розподілу благ;
 3. відповідають розподілам, які задовольняють всіх учасників;
 4. відповідають рівномірним розподілам благ між учасниками.
- 5. Функція суспільного добробуту:**
 1. агрегує індивідуальні уподобання щодо певних суспільних станів у суспільні уподобання;
 2. ранжирує індивідуальні розподіли залежно від індивідуальних уподобань;
 3. є деякою функцією від індивідуальних функцій корисності;
 4. всі відповіді правильні.